

Jaarrapportage 2007

WOT-04-001

Koepel (Communicatie, Kwaliteit en Management)

werkdocumenten

WOT

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu

WAGENINGENUR

For quality of life

Jaarrapportage 2007

WOT-04-001

Koepel

(Communicatie, Kwaliteit en Management)

Werkdocument 92

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu

Wageningen, februari 2008

De reeks 'Werkdocumenten' bevat tussenresultaten van het onderzoek van de uitvoerende instellingen voor de unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu (WOT Natuur & Milieu). De reeks is een intern communicatiemedium en wordt niet buiten de context van de WOT Natuur & Milieu verspreid. De inhoud van dit document is vooral bedoeld als referentiemateriaal voor collega-onderzoekers die onderzoek uitvoeren in opdracht van de WOT Natuur & Milieu. Zodra eindresultaten zijn bereikt, worden deze ook buiten deze reeks gepubliceerd. De reeks omvat zowel inhoudelijke documenten als beheersdocumenten.

Dit werkdocument is gemaakt conform het Kwaliteitshandboek van de WOT Natuur & Milieu.

©2008 **Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu**
Postbus 47, 6700 AA Wageningen
Tel: (0317) 48 54 71; Fax: (0317) 41 90 00; e-mail: info.wnm@wur.nl

---

De reeks WOt-werkdocumenten is een uitgave van de unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, onderdeel van Wageningen UR. Dit werkdocument is verkrijgbaar bij het secretariaat. **Het document is ook te downloaden via www.wotnatuurenmilieu.wur.nl**

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, Postbus 47, 6700 AA Wageningen
Tel: (0317) 48 54 71; Fax: (0317) 41 90 00; e-mail: info.wnm@wur.nl; Internet: www.wotnatuurenmilieu.wur.nl

Voorwoord

Sinds 1 januari 2005 worden de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu uitgevoerd onder de voorwaarden die LNV en de stichting DLO eind 2004 zijn overeengekomen en die zijn vastgelegd in de Uitvoeringsovereenkomst WOT Natuur & Milieu. De jaarrapportage is toen ook opnieuw vormgegeven.

Per WOT-programma is een zelfstandig werkdocument samengesteld, dat bestaat uit drie delen: een samenvattende rapportage over het programma als geheel, een beschrijving van elk der afzonderlijke projecten en een Engelstalige beschrijving. De volgende werkdocumenten omvatten samen de jaarrapportage over 2007 van de WOT Natuur & Milieu:

Nr. 92: WOT-04-001 Koepel (Communicatie, Kwaliteit en Management)

Nr. 93: WOT-04-002 Onderbouwend Onderzoek

Nr. 94: WOT-04-003 Advisering Natuur & Milieu

Nr. 95: WOT-04-005 M-AVP (Monitor Agenda Vitaal Platteland)

Nr. 96: WOT-04-006 Milieuplanbureaufunctie

Nr. 97: WOT-04-007 Natuurplanbureaufunctie

Dit werkdocument bevat de jaarresultaten van het WOT programma **WOT-04-001 (Koepel (Communicatie, Kwaliteit en Management))**. De resultaten van deze projecten hebben hun weg gevonden in de diverse producten van het Milieu- en Natuurplanbureau en in de werkdocumenten, rapporten en studies van de WOT Natuur & Milieu.

Daarnaast wordt in het Kennisbasis Thema Groene en Blauwe Ruimte (KB1) jaarlijks geïnvesteerd in kennisvernieuwing voor de WOT Natuur & Milieu. De rapportage hierover wordt opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van dit Kennisbasisthema.

Ter verantwoording van de besteding van de beschikbare middelen is voor elk project een beknopt verslag gemaakt. Deze verslagen zijn hier gebundeld. In elk verslag staan voor het desbetreffende project de administratieve gegevens en een beknopte inhoudelijke beschrijving van het doel en het behaalde resultaat.

Paul Hinssen

Inhoud

Voorwoord	3
Thema-rapportage WOT-04-001	7
Project-rapportage WOT-04-001	13

Thema-rapportage WOT-04-001

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu (WOT Natuur & Milieu)

Programma WOT-04-001: Koepel WOT Natuur & Milieu

1. Naam+nr. cluster, naam clusterleider:
WOT-04,
Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu
P.J.W.Hinssen
2. Naam+ nr. thema:
WOT-04-001,
Koepel WOT Natuur & Milieu,
3. Naam thema-coördinator (met Wageningen UR-onderdeel):
P.J.W.Hinssen, Alterra
4. Contactperso(n)en LNV (met LNV-directie)/overige betrokkenen (met organisatienaam):
Henk Groenewoud (DN),
Adiel Jahangir (DK),
5. Deelnemende kennisinstellingen binnen en buiten Wageningen UR:
Alterra
LEI
6. Doelgroepen:
Parlement, Kabinet, Beleidsdirecties van LNV, VROM, V&W, EZ
7. 2007-budget :

Bedragen in € x 1000	Beschikbaar in 2007	Gerealiseerd in 2007	Doorgeschoven naar 2008
Budget doorgeschoven uit 2006	n.v.t.		
Reguliere programmagelden	425,0	386,7	38,3
NAP-gelden			
Additionele LNV-projectgelden			
Totaal LNV	425,0	386,7	38,3
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

korte toelichting op de realisatiecijfers en doorgeschoven gelden.

Op hoofdlijnen zijn de beoogde projecten volgens plan uitgevoerd. Bij het project 'communicatie' zijn kosten betreffende de afwerking van rapportages verschoven naar 2008.

8. De beleidsopgave(n) van LNV waaraan de onderzoeksresultaten een bijdrage leveren;

Het ministerie van LNV en de Raad van Bestuur van Wageningen UR leggen de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur en Milieu (WOT N&M) vast in verschillende uitvoeringsovereenkomsten. De taken zijn onderverdeeld in programma's. Het programma WOT-04-001 vormt het zogenaamde 'Koepelprogramma'. Het koepelprogramma omvat het management van de unit WOT N&M, de kwaliteitszorg, de communicatie en het

kennismanagement, zoals voortvloeit uit het WOT-statuut en de WOT-uitvoeringsovereenkomst. Deze taken zijn voor elk van de andere programma's van belang, en daarom moeilijk in de afzonderlijke programma's onder te brengen.

9. De kennisvragen die aan de beleidsopgave(n) gekoppeld zijn en die worden beantwoord met de uitkomsten van het onderzoek;

De unit WOT N&M is gericht op het vervullen van de kennisbehoefte die voortvloeit uit de wettelijke taken waar deze unit het onderzoek voor uitvoert. De wettelijke taken en kennisbehoefte zijn geformuleerd in de uitvoeringsovereenkomsten van de WOT Natuur & Milieu. Het Koepelprogramma vervult geen specifieke kennisbehoefte, maar faciliteert de overige programma's WOT N&M bij het vervullen van de kennisbehoefte.

Het WOT statuut stelt speciale eisen aan de kwaliteitszorg, het programmabeheer, de communicatie en de ondersteuning van projectleiders. Voor kwaliteitszorg is sinds eind 2003 een ISO-gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem operationeel voor de WOT unit. Dit systeem heeft in 2006 een hercertificering voor wederom drie jaar gekregen. Verbeteracties worden vanuit dit kwaliteitsmanagementsysteem gestructureerd. Synchronisatie met het MNP kwaliteitshandboek is gaande. Het secretariaat is operationeel. In 2007 zijn de acties uit het communicatieplan van 2006 verder geïmplementeerd. De wetenschappelijke borging van de bijdragen van dit programma vindt plaats in WOT-rapporten, werkdocumenten en studies. Daarnaast worden het ministerie van LNV en de overige doelgroepen op de hoogte gehouden door berichten in Kennis Online en de WOT nieuwsbrief 'WOT's new'.

10. De beoogde en daadwerkelijk in 2007 bereikte (tussen)resultaten;

Project	Producten 2007
Management WOT unit	Werkprogramma 2008, Voortgangsrapportage 2006, Onderhoud strategisch plan
Communicatie WOT	Communicatieplan, WOT-nieuwsbrief, website, -studies, -rapporten en -werkdocumenten (alleen productie en logistiek, de inhoud komt uit projecten)
Kwaliteitszorg	Onderhoud van het WOT kwaliteitsmanagementsysteem, managementreview, bijdrage aan Visitatie Alterra 2007
Kennismanagement	Onderhoud strategiekaart, vertaling strategisch plan WOT in operationeel plan m.b.t. kennismanagement en uitvoering daarvan.
Beheer WOT unit	Kwartaalrapportages
Secretariaat	Continue dienstverlening conform "WOT-secretariaatsmap"

Project	Gerealiseerde activiteiten 2007
Management WOT unit	Voortgangsrapportage 2006, Werkprogramma 2008, gekoppeld aan bijeenkomst Commissie van Toezicht
Communicatie WOT	Nieuwsbrief (6x), Werkdocumenten (34), WOT-rapporten (18) WOT-studies (1 + 4 in voorbereiding), actuele internetsite en intranetsite, bijdragen aan KennisOnline (redactieteam)
Kwaliteitszorg	Interne audit (i.o.m. Alterra), interne audit (WOT, sept), management review (zomer 2007), Visitatie Alterra (voorjaar 2007, i.o.m. Alterra)

Kennismanagement	Strategiekaart (voorjaar), Operationeel plan kennismanagement (concept najaar)
Beheer WOT unit	Uitzetten projecten (1 ^e kw), voortgangscntrole en voortgangsrapportage (jan, apr, jul, okt)
Secretariaat	Continue dienstverlening aan programmaleiders en projectleiders conform "WOT-secretariaatsmap"

11. De gerealiseerde kennisoverdracht richting doelgroep en de benutting van ontwikkelde kennis door de doelgroep.

De gerapporteerde resultaten vinden langs verschillende wegen hun bestemming bij doelgroepen. Intern zorgen werkdocumenten ervoor dat collega onderzoekers kunnen voortbouwen op verkregen resultaten. Extern worden beleidsdoelgroepen geïnformeerd via de producten (natuurbalans, natuurverkenning, adviezen), de wetenschappelijke wereld door de WOT-rapporten en de samenleving met WOT-studies. Uit regelmatige nabestellingen blijkt dat de ontwikkelde kennis in een behoefte voorziet. Uit het in 2006 gehouden naamsbekendheidonderzoek bleek dat ca 70% van alle respondenten (189) de WOT kent, en de producten ervan gebruikt.

12. De samenwerking tussen de bij het thema betrokken DLO-instituten en andere instellingen/organisaties;

In dit programma is samengewerkt met Alterra (90%) en LEI (10%) De samenwerking tussen Alterra en LEI verloopt in open sfeer. De werkzaamheden worden uitgevoerd door het WOT-programmabureau, dat bij Alterra is gevestigd, en waar een LEI medewerker is gedetacheerd.

Project-rapportage WOT-04-001

Overzicht projecten WOT-04-001

Projectnummer	Projecttitel	Pagina
5233540-01 en LEI 20894	Communicatie WOT	17
5233560-01	Management WOT Unit	19
5233578-01	Secretariaat WOT Unit	21
5233589-01	Kwaliteitszorg	23
5233608-01	Kennismanagement	25
LEI 20832	Beheer WOT Unit	27

Koepelproject Communicatie WOT N&M 2007

Programma WOT-04-001
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Kwaliteit Communicatie en Management
Projecttitel:	Koepelproject Communicatie WOT N&M 2007
Projectnummer:	5233540-01 / LEI 20894
Projectleider:	Bram ten Cate / Dorien van der Zwaag
Uitvoerende instellingen:	Alterra / LEI
Doelgroep/probleemhebber:	LNV-Natuur
Contactpersoon van de doelgroep:	Drs. H.E. Groenewoud
Startdatum:	01-01-2007
Einddatum:	31-12-2007

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	Alterra 166,2 LEI 13,1	Alterra 130,5 LEI 12,0	Alterra 35,7 LEI 1,1
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	179,3	142,5	36,8
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

Kennisbehoefte doelgroep:

De overheid heeft kennis nodig over natuur, landschap en milieu in de context van het bestuur, de economie en de samenleving. De WOT Natuur & Milieu verzorgt deze informatie voor met name LNV en het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP). Dit project speelt daarin een cruciale rol. Dit project hangt nauw samen met de inhoudelijke projecten binnen de andere WOT-deelprogramma's, en met communicatie-projecten en -activiteiten van andere WOT-deelprogramma's.

Doelstelling van het onderzoek:

Het koepelproject Communicatie WOT Natuur & Milieu richt zich op de programma-overstijgende interne en externe communicatie van de WOT Natuur & Milieu.

Aanpak en tijdpad:

De uitvoering van dit project vindt plaats in samenhang met de inhoudelijke projecten binnen de andere WOT-deelprogramma's, en in samenhang met communicatie-projecten van andere WOT-deelprogramma's. Daarbij is een onderlinge afstemming noodzakelijk. Het gaat in dit project daarbij om alle deelprogrammaoverstijgende communicatieactiviteiten. De volgende activiteiten vallen binnen dit projectplan:

Algemeen

- Het uitvoeren van het Communicatieplan WOT Natuur & Milieu 2006-2009 en het implementeren van het Strategisch Beleidsplan Communicatie;
- Evaluatie van het communicatiebeleid 2005-2009 (eerste jaarsmeting);
- Het geïntegreerd inzetten van communicatiemiddelen voor de WOT Natuur & Milieu;
- Het maken van een intern communicatieplan voor de WOT Natuur & Milieu.

Publicaties

- Het leveren van bijdragen aan het Redactieteam WOT Natuur & Milieu en het mede-formuleren van het publicatiebeleid van de WOT Natuur & Milieu;
- Het uitgeven, beheren en verspreiden van deelprogramma-overstijgende publicaties van de WOT Natuur & Milieu, zoals WOT-studies, WOT's new (nieuwsbrief) (incl. schrijven, redigeren), en overige uitgaven zoals brochures, -folders etc van (onderdelen) van de WOT Natuur & Milieu.

Internet en intranet

- Het vullen en actueel houden van de website www.wotnatuurenmilieu.wur.nl ;
- Het ontwerpen en daarna actueel houden van de intranetsite van de WOT Natuur & Milieu;
- Het actueel houden van het gedeelte WOT Natuur & Milieu van de website 'Kennis Online';
- Het maken van berichten voor de E-news versie van Kennis Online.

Redigeren en schrijven

- Het entameren van het schrijven van wetenschappelijke publicaties door medewerkers van de WOT N&M;
- Het entameren van het schrijven van populair-wetenschappelijke artikelen door medewerkers van de WOT Natuur & Milieu (artikelen kunnen ook door een communicatiemedewerker worden geschreven);
- Het schrijven en uitbrengen van persberichten;
- Het schrijven en uitbrengen van advertorials (in samenwerking met Communicatie WUR-centraal);
- Het deelnemen als redacteur van het tijdschrift Kennis Online.

Overig

- Het mede-inhoud geven en organiseren, van workshops en/of bijeenkomsten;
- Het verbeteren/vergemakkelijken van de communicatie en kennisdeling tussen de medewerkers van de WOT Natuur & Milieu; en tussen WOT-projectleiders.;
- Het beheren en uitbreiden van het bestand "Contactpersonen";
- Het onderhouden van het communicatienetwerk Natuur & Milieu via persoonlijke contacten (vooral wordt hier bedoeld: opdrachtgevers LNV, MNP, andere planbureaus).

Beoogde en bereikte resultaten en producten:

De belangrijkste resultaten zijn:

- Het project heeft in 2007 geresulteerd in een duidelijke, heldere communicatie van de WOT Natuur & Milieu voor opdrachtgevers en (toekomstige) medewerkers. Een belangrijk positief effect is de positionering van de WOT Natuur & Milieu binnen Wageningen UR en daarbuiten.
- Verschenen rapportages: Nieuwsbrief WOT's new (6), WOT-studies (1), WOT-rapporten (2), WOT-werkdocumenten (2), en Berichten in E-news van KennisOnline (24).
- Bijdragen (organisatie en facilitatie) aan de Kennismarkt, Workshops, en overige bijeenkomsten.

Doorwerking resultaten naar doelgroepen:

Het project draagt bij aan een onderzoeksopdracht van LNV en het MNP. De resultaten dragen bij aan de kennis voor de ontwikkeling, uitvoering en ondersteuning van beleid en beheer. Deze kennis wordt onder meer gebruikt in de meer beleidsgerichte publicaties van het MNP, zoals de Natuurbalans, de Milieubalans en thematische verkenningen en quick scans.

Management WOT Natuur & Milieu

Programma WOT-04-001
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Kwaliteit Communicatie en Management
Projecttitel:	Management WOT Natuur & Milieu
Projectnummer:	5233560-01
Projectleider:	Paul Hinssen
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	LNV-Natuur
Contactpersoon van de doelgroep:	Drs. H.E. Groenewoud
Startdatum:	01-01-2007
Einddatum:	31-12-2007

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	60,0	60,0	0
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	60,0	60,0	0
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p><i>Kennisbehoefte doelgroep:</i> Een effectieve en efficiënte inzet van middelen en uitvoering van de programma's van de WOT N&M.</p>
<p><i>Doelstelling van het onderzoek:</i> De sturing, planning en control zijn gericht op een effectieve en efficiënte inzet van middelen en uitvoering van de programma's van de WOT N&M.</p>
<p><i>Aanpak en tijdpad:</i> Sturing bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kennisnemen van informatie uit departementen (LNV, VROM, V&W) 2. toepassing van wet- en regelgeving (WOT en ander juridisch kader) 3. implementatie van overeenkomsten (zoals uitvoeringsovereenkomst WOT-PNM, DLO subsidievoorwaarden, WOT statuut en WOT implementatieplan) 4. deelname (fysiek of als agendalid) aan sturingsoverleg (staf MNP, DLO-stuurgroep, ESG MT, Commissie van Toezicht WOT-PNM) 5. Kennisnemen van informatie uit andere planbureaus (CPB, SCP, RPB, CBS) 6. strategisch plan en meerjarenprogramma <p>Planning en control bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jaarplan en begroting (o.b.v. DK jaarplancyclus en MNP werkprogramma) 2. voortgang en evaluatie 3. kwaliteitssysteem

Beoogde en bereikte resultaten en producten:

Werkplan 2008

Jaarrapportage 2006

Stukken t.b.v. voorjaars- en najaarsmanagement gesprek WOT-RvB

Stukken t.b.v. voorjaars- en najaarsbijeenkomst Commissie van Toezicht

Samenwerkingskovereenkomst WOT-MNP

Doorwerking resultaten naar doelgroepen:

Een effectieve en efficiënte inzet van middelen en uitvoering van de programma's van de WOT N&M.

Secretariaat WOT N&M

Programma WOT-04-001
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Kwaliteit Communicatie en Management
Projecttitel:	Secretariaat WOT N&M
Projectnummer:	5233578-01
Projectleider:	Jolanda Eimers
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	LNV-Natuur
Contactpersoon van de doelgroep:	Drs. H.E. Groenewoud
Startdatum:	01-01-2007
Einddatum:	31-12-2007

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008</i>
Budget doorgeschoven uit 2004			
Reguliere programmagelden	47,2	47,2	0
NAP-gelden			
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	47,2	47,2	0
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p><i>Kennisbehoefte doelgroep:</i> n.v.t.</p>
<p><i>Doelstelling van het onderzoek:</i> Het project 'Secretariaat' faciliteert de uitvoering van de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu bij DLO.</p>
<p><i>Aanpak en tijdpad:</i> Het secretariaat WOT Natuur & Milieu vervult de volgende taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afspraken maken en agenda's bijhouden • Archief functie • Ondersteuning projectleiders • Bereikbaarheid medewerkers verzorgen • Verlof- en ziekte registratie • Telefoon en mail beantwoorden • Bestellingen t.b.v. de afdeling • Adresbestand bijhouden • Correspondentie verzorgen
<p><i>Beoogde en bereikte resultaten en producten:</i> Het project heeft een procesmatig karakter. De beoogde taken zijn uitgevoerd, daar waar het nodig was in het proces.</p>
<p><i>Doorwerking resultaten naar doelgroepen:</i> n.v.t.</p>

Kwaliteitszorg unit WOT Natuur & Milieu

Programma WOT-04-001
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Kwaliteit, Communicatie en Management
Projecttitel:	Kwaliteitszorg unit WOT Natuur & Milieu
Projectnummer:	5233589-01
Projectleider:	Bram ten Cate
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	LNV-Natuur
Contactpersoon van de doelgroep:	Drs. H.E. Groenewoud
Startdatum:	01-01-2007
Einddatum:	31-12-2007

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	30,0	30,0	0
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	30,0	30,0	0
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

<p>Kennisbehoefte doelgroep: n.v.t.</p>
<p>Doelstelling van het onderzoek: Het WOT-statuut vereist dat de unit WOT Natuur & Milieu beschikt over een ISO gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem. Dit project is bedoeld om dit systeem te beheren en toe te passen.</p>
<p>Aanpak en tijdpad: Conform de ISO 9001 eisen voor een kwaliteitsmanagementsysteem. Dit omvat o.a. een jaarlijkse audit en een management review.</p>
<p>Beoogde en bereikte resultaten en producten: Behoud van het ISO-certificaat na herijking (2007/2008) Een goede uitkomst van de wetenschappelijke visitatie in 2007 van de WOT N&M en Alterra</p>
<p>Doorwerking resultaten naar doelgroepen: WOT N&M heeft de controle-audit goed doorstaan, en behoudt zijn Systeemcertificaat. ISO-9001.</p>

Kennismanagement 2007

Programma WOT-04-001
Resultaten 2007 per project

Programmathema:	Kwaliteit Communicatie en Management
Projecttitel:	Kennismanagement 2007
Projectnummer:	5233608-01
Projectleider:	Harm Houweling
Uitvoerende instellingen:	Alterra
Doelgroep/probleemhebber:	LNV-Natuur
Contactpersoon van de doelgroep:	Drs. H.E. Groenewoud
Startdatum:	01-01-2007
Einddatum:	31-12-2007

<i>Bedragen in € x 1000</i>	<i>Beschikbaar in 2007</i>	<i>Gerealiseerd in 2007</i>	<i>Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)</i>
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	57,0	57,0	0
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	57,0	57,0	0
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt

Kennisbehoefte doelgroep:

De unit WOT Natuur & Milieu moet een deskundige en betrouwbare partner zijn bij de uitvoering van wettelijke onderzoekstaken door Wageningen UR voor het ministerie van LNV op het beleidsterrein Natuur en Milieu. De WOT N&M streeft daarom naar efficiënte en effectieve kennisprocessen in de kennisketen die onderzoek en beleid verbindt, i.h.b. de schakel tussen Wageningen UR en het Milieu en Natuurplanbureau (MNP)

Doelstelling van het onderzoek:

Doel van het project is de wijze waarop we met kennis omgaan te verbeteren dan wel te vernieuwen om zo de rol van WOT N&M als deskundige en betrouwbare partner bij de uitvoering van wettelijke onderzoekstaken voor het ministerie van LNV op het beleidsterrein Natuur en Milieu te versterken.

Aanpak en tijdpad:

Om de doelstelling te realiseren worden drie onderdelen opgepakt:

- Organisatie Kennismarkt 2007 (intern WUR, MNP)
- Verbeterplan 2007 kennisprocessen WOT NM
- Kwaliteitszorg data en modellen; bijdrage aan het project KwaliteitsSlag (projectleider Halbertsma)

Beoogde en bereikte resultaten en producten:

WOT Natuur & Milieu (2007). Kennismarkt 22 maart 2007. Van onderbouwend onderzoek Wageningen UR naar producten MNP in 27 posters WOT-werkdocument 51, WOT N&M, Wageningen. Houweling, H (2008, in voorbereiding). Verbetering kennisprocessen WOT N&M. WOT-werkdocument xx, WOT N&M, Wageningen.

Doorwerking resultaten naar doelgroepen:

Het beschikbaar maken, verspreiden en toepassen van kennis voor MNP en LNV is de primaire taak van de WOT N&M. Het verbeteren van de processen die deze activiteiten ondersteunen zal de tevredenheid van de belanghebbenden verhogen.

Beheer WOT unit

Programma WOT-04-001			
Resultaten 2007 per project			
Programmathema:	Kwaliteit Communicatie en Management		
Projecttitel:	Beheer WOT unit		
Projectnummer:	LEI 20832		
Projectleider:	Dorien van der Zwaag		
Uitvoerende instellingen:	LEI		
Doelgroep/probleemhebber:	LNV-Natuur		
Contactpersoon van de doelgroep:	Drs. H.E. Groenewoud		
Startdatum:	01-01-2007		
Einddatum:	31-12-2007		
Bedragen in € x 1000	Beschikbaar in 2007	Gerealiseerd in 2007	Doorgeschoven naar 2008 (NUTO)
Budget doorgeschoven uit 2006 (NUTO)			
Reguliere programmagelden	30,0	28,5	1,5
Additionele LNV-projectgelden			
<i>Totaal LNV</i>	30,0	28,5	1,5
Overig (indien van toepassing)		nvt	nvt
Kennisbehoefte doelgroep:			
Niet van toepassing			
Doelstelling van het onderzoek:			
De sturing, planning en control zijn gericht op een effectieve en efficiënte inzet van middelen en uitvoering van de projecten van het Natuurplanbureau.			
Aanpak en tijdpad:			
Werkwijze			
Het beheer van de WOT unit bestaat uit planning en control. Dit omvat:			
<ul style="list-style-type: none"> - jaarplan en begroting (o.b.v. DK jaarplancyclus en MNP werkprogramma) - voortgang en evaluatie 			
Beoogde en bereikte resultaten en producten:			
<ul style="list-style-type: none"> • Planning & Control levert: <ul style="list-style-type: none"> • Jaarplan en begroting • Kwartaalrapportages over voortgang en evaluatie van het jaarplan • Zo nodig verbetering van het kwaliteitssysteem 			
Doorwerking resultaten naar doelgroepen:			
Een effectieve en efficiënte inzet van middelen en uitvoering van de programma's van de WOT N&M.			

Wot-onderzoek

Verschenen documenten in de reeks Werkdocumenten van de Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu vanaf 2006

Werkdocumenten zijn verkrijgbaar bij het secretariaat van Unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, te Wageningen. T 0317 – 47 78 44; F 0317 – 41 90 00; E info.wnm@wur.nl
De werkdocumenten zijn ook te downloaden via de Wot-website www.wotnatuurenmilieu.wur.nl

---

2006

- 21 *Rienks, W.A., I. Terluin & P.H. Vereijken.* Towards sustainable agriculture and rural areas in Europe. An assessment of four EU regions
- 22 *Knegt, B. de, H.W.B. Bredenoord, J. Wiertz & M.E. Sanders.* Monitoringsgegevens voor het natuurbeheer anno 2005. Ecologische effectiviteit regelingen natuurbeheer: Achtergrondrapport 1
- 23 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-001 – Monitor- en Evaluatiesysteem Agenda Vitaal Platteland
- 24 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-002 – Onderbouwend Onderzoek Natuurplanbureaufunctie
- 25 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-385 - Milieuplanbureaufunctie
- 26 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04-394 – Natuurplanbureaufunctie
- 27 *Jaarrapportage 2005.* WOT-04 - Kennisbasis
- 28 *Verboom, J., R. Pouwels, J. Wiertz & M. Vonk.* Strategisch Plan LARCH. Van strategische visie naar plan van aanpak
- 29 *Velthof, G.L. en J.J.M. van Grinsven (eds.)* Inzet van modellen voor evaluatie van de meststoffenwet. Advies van de CDM-werkgroep Harmonisatie modellen
- 30 *Hinszen, M.A.G., R. van Oostenbrugge & K.M. Sollart.* Draaiboek Natuurbalans. Herziene versie
- 31 *Swaay, C.A.M. van, V. Mensing & M.F. Wallis de Vries.* Hotspots dagvlinder biodiversiteit
- 32 *Goossen, C.M. & F. Langers.* Recreatie en groen in en om de stad. Achtergronddocument bij Natuurbalans 2006
- 33 *Turnhout, Chr. Van, W.-B. Loos, R.P.B. Foppen & M.J.S.M. Reijnen.* Hotspots van biodiversiteit in Nederland op basis van broedvogelgegevens
- 34 *Didderen, K en P.F.M. Verdonschot.* Graadmeter Natuurwaarde aquatisch. Typen, indicatoren en monitoring van regionale wateren
- 35 *Wamelink, G.W.W., G.J Reinds, J.P. Mol-Dijkstra, J. Kros, H.J. Wieggers.* Verbeteringen voor de Natuurplanner
- 36 *Groeneveld, R.A. & R.A.M. Schrijver.* FIONA 1.0; Technical description
- 37 *Luesink, H.H., M.J.C. de Bode, P.W.G. Groot Koerkamp, H. Klinker, H.A.C. Verkerk & O.Oenema.* Protocol voor monitoring landelijke mestmarkt onder een stelsel van gebruiksnormen
- 38 *Bakker-Verdurmen, M.R.L., J.W. Eimers, M.A.G. Hinssen-Haanen, T.J. van der Zwaag-van Hoorn.* Handboek secretariaat WOT Natuur & Milieu
- 39 *Pleijte, M. & M.A.H.J. van Bavel.* Europees en gebiedsgericht beleid: natuur tussen hamer en aambeeld? Een verkennend onderzoek naar de relatie tussen Europees en gebiedsgericht beleid
- 40 *Kramer, H., G.W. Hazeu & J. Clement.* Basiskaart Natuur 2004; vervaardiging van een landsdekkend basisbestand terrestrische natuur in Nederland
- 41 *Koomen, A.J.M., W. Nieuwenhuizen, J. Roos-Klein Lankhorst, D.J. Brus & P.F.G. Vereijken.* Monitoring landschap; gebruik van steekproeven en landsdekkende bestanden
- 42 *Selnes, T.A., M.A.H.J. van Bavel & T. van Rheenen.* Governance of biodiversity
- 43 *Vries, S. de. (2007)* Veranderende landschappen en hun beleving
- 44 *Broekmeijer, M.E.A. & F.H. Kistenkas.* Bouwen en natuur: Europese natuurwaarden op het ruimtelijk ordeningsspoor. Achtergronddocument bij Natuurbalans 2006
- 45 *Sollart, K.M. & F.J.P. van den Bosch.* De provincies aan het werk; Praktijkervaringen van provincies met natuur- en landschapsbeleid in de periode 1990-2005. Achtergronddocument bij Natuurbalans 2006
- 46 *Sollart, K.M. & R. de Niet met bijdragen van M.M.M. Overbeek.* Natuur en mens. Achtergronddocument bij de Natuurbalans 2006

2007

- 47 *Ten Berge, H.F.M., A.M. van Dam, B.H. Janssen & G.L. Velthof.* Mestbeleid en bodemvruchtbaarheid in de Duin- en Bollenstreek; Advies van de CDM-werkgroep Mestbeleid en Bodemvruchtbaarheid in de Duin- en Bollenstreek
- 48 *Kruit, J. & I.E. Salverda.* Spiegeltje, spiegeltje aan de muur, valt er iets te leren van een andere planningscultuur?
- 49 *Rijk, P.J., E.J. Bos & E.S. van Leeuwen.* Nieuwe activiteiten in het landelijk gebied. Een verkennende studie naar natuur en landschap als vestigingsfactor
- 50 *Ligthart, S.S.H.* Natuurbeleid met kwaliteit. Het Milieu- en Natuurplanbureau en natuurbeleidsevaluatie in de periode 1998-2006
- 51 *Kennismarkt 22 maart 2007; van onderbouwend onderzoek Wageningen UR naar producten MNP in 27 posters*
- 52 *Kuindersma, W., R.I. van Dam & J. Vreke.* Sturen op niveau. Perversies tussen nationaal natuurbeleid en besluitvorming op gebiedsniveau.
53. *Reijnen, M.J.S.M.* Indicators for the 'Convention on Biodiversity 2010'. National Capital Index version 2.0
53. *Windig, J.J., M.G.P. van Veller & S.J. Hiemstra.* Indicatoren voor 'Convention on Biodiversity 2010'. Biodiversiteit Nederlandse landbouwhuisdieren en gewassen
53. *Melman, Th.C.P. & J.P.M. Willemen.* Indicators for the 'Convention on Biodiversity 2010'. Coverage
- 4

- protected areas.
- 53.** *Weijden, W.J. van der, R. Lewis & P. Bol.*
6 Indicatoren voor 'Convention on Biodiversity 2010'. Indicatoren voor het invasieproces van exotische organismen in Nederland
- 53.** *Nijhof, B.S.J., C.C. Vos & A.J. van Strien.* Indicators
7a for the 'Convention on Biodiversity 2010'. Influence of climate change on biodiversity.
- 53.** *Moraal, L.G.* Indicatoren voor 'Convention on
7b Biodiversity 2010'. Effecten van klimaatverandering op insectenplagen bij bomen.
- 53.** *Fey-Hofstede, F.E. & H.W.G. Meesters.* Indicators
8 for the 'Convention on Biodiversity 2010'. Exploration of the usefulness of the Marine Trophic Index (MTI) as an indicator for sustainability of marine fisheries in the Dutch part of the North Sea.
- 53.** *Reijnen, M.J.S.M.* Indicators for the 'Convention on
9 Biodiversity 2010'. Connectivity/fragmentation of ecosystems: spatial conditions for sustainable biodiversity
- 53.** *Gaaff, A. & R.W. Verburg.* Indicators for the
11 'Convention on Biodiversity 2010' Government expenditure on land acquisition and nature development for the National Ecological Network (EHS) and expenditure for international biodiversity projects
- 53.** *Elands, B.H.M. & C.S.A. van Koppen.* Indicators for
12 the 'Convention on Biodiversity 2010'. Public awareness and participation
- 54** *Broekmeyer, M.E.A. & E.P.A.G. Schouwenberg & M.E. Sanders & R. Pouwels.* Synergie Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000-gebieden. Wat stuurt het beheer?
- 55** *Bosch, F.J.P. van den.* Draagvlak voor het Natura 2000 gebiedenbeleid. Onder relevante betrokkenen op regionaal niveau
- 56** *Jong, J.J. & M.N. van Wijk, I.M. Bouwma.* Beheerskosten van Natura 2000 gebieden
- 57** *Pouwels, R. & M.J.S.M. Reijnen & M. van Adrichem & H. Kuipers.* Ruimtelijke condities voor VHR-soorten
- 58** *Bouwma, I.M.* Quickscan Natura 2000 en Programma Beheer.
- 59** *Schouwenberg, E.P.A.G.* Huidige en toekomstige stikstofbelasting op Natura 2000 gebieden
- 60** *Hoogeveen, M.* Herberekening Ammoniak 1998 (werktitel)
- 61** *Jaarrapportage 2006.* WOT-04-001 – ME-AVP
- 62** *Jaarrapportage 2006.* WOT-04-002 – Onderbouwend Onderzoek
- 63** *Jaarrapportage 2006.* WOT-04-003 – Advisering Natuur & Milieu
- 64** *Jaarrapportage 2006.* WOT-04-385 – Milieuplanbureauafunctie
- 65** *Jaarrapportage 2006.* WOT-04-394 – Natuurplanbureauafunctie
- 66** *Brasser E.A., M.F. van de Kerkhof, A.M.E. Groot, L. Bos-Gorter, M.H. Borgstein, H. Leneman* Verslag van de Dialogen over Duurzame Landbouw in 2006
- 67** *Hinssen, P.J.W.* Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu. Werkplan 2007
- 68** *Nieuwenhuizen, W. & J. Roos Klein Lankhorst.* Landschap in Natuurbalans 2006; Landschap in verandering tussen 1990 en 2005; Achtergronddocument bij Natuurbalans 2006.
- 69** *Geelen, J. & H. Leneman.* Belangstelling, motieven en knelpunten van natuuraanleg door grondeigenaren. Uitkomsten van een marktonderzoek.
- 70** *Didderen, K., P.F.M. Verdonschot, M. Bleeker.* Basiskaart Natuur aquatisch. Deel 1: Beleidskaarten en prototype
- 71** *Boesten, J.J.T.I, A. Tiktak & R.C. van Leerdam.* Manual of PEARLNEQ v4. (unofficial draft version of manual)
- 72** *Grashof-Bokdam, C.J., J. Frissel, H.A.M. Meeuwssen & M.J.S.M. Reijnen.* Aanpassing graadmeter natuurwaarde voor het agrarisch gebied
- 73** *Bosch, F.J.P. van den.* Functionele agrobiodiversiteit. Inventarisatie van nut, noodzaak en haalbaarheid van het ontwikkelen van een indicator voor het MNP
- 74** *Kistenkas, F.H. en M.E.A. Broekmeyer.* Natuur, landschap en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- 75** *Luttik, J., F.R. Veeneklaas, J. Vreke, T.A. de Boer, L.M. van den Berg & P. Luttik.* Investeren in landschapskwaliteit; De toekomstige vraag naar landschappen om in te wonen, te werken en te ontspannen
- 76** *Vreke, J.* Evaluatie van natuurbeleidsprocessen
- 77** *Apeldoorn, R.C. van,* Working with biodiversity goals in European directives. A comparison of the implementation of the Birds and Habitats Directives and the Water Framework Directive in the Netherlands, Belgium, France and Germany
- 78** *Hinssen, P.J.W.* Werkprogramma 2008; Unit Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu (WOT-04). Onderdeel Planbureauafuncties Natuur en Milieu.
- 79** *Custers, M.H.G.* Betekenissen van Landschap in onderzoek voor het Milieu- en Natuurplanbureau; een bibliografisch overzicht
- 81** *Bakel, P.J.T. van, T. Kroon, J.G. Kroes, J. Hoogewoud, R. Pastoors, H.Th.L. Massop, D.J.J. Walvoort.* Reparatie Hydrologie voor STONE 2.1. Beschrijving reparatie-acties, analyse resultaten en beoordeling plausibiliteit.
- 2008**
- 92** *Jaarrapportage 2007.* WOT-04-001 – Koepel
- 93** *Jaarrapportage 2007.* WOT-04-002 – Onderbouwend Onderzoek
- 94** *Jaarrapportage 2007.* WOT-04-003 – Advisering Natuur & Milieu
- 95** *Jaarrapportage 2007.* WOT-04-005 – M-AVP
- 96** *Jaarrapportage 2007.* WOT-04-006 – Natuurplanbureauafunctie
- 97** *Jaarrapportage 2007.* WOT-04-007 – Milieuplanbureauafunctie